

Naučil jsem se najít cestu chodbou sám: cedule zakrytá černým pytlek na odpadky, vyhořelá elektrická skříň, mastná ponožka, která zřejmě visí na označení nouzového východu už mnoho let, dřevotřísková deska v křižovatce ve tvaru T, spěšně vyškrábaná čísla do svodidel, tlusté černé brzdové čáry po pneumatikách žlutých vozítek, svazky kabelů, které se uvolnily ze svorky. Ležím v rodinném pokoji 1 a povídám si s Davidem, který během hovoru usne. Oholím se, vyčistím si zuby, osprchuju se a jdu zpátky do postele. Zkontroluju mobil. Asi třicet zmeškaných hovorů a stejný počet SMS. Tři nepříjaté hovory jsou od táty. Nenechal žádnou zprávu. Mám pocit, jako bych v rodinném pokoji 1 bydlel už několik měsíců. Občas se mi zdá, že ještě mnohem déle. Jsem připoutaný k výhledu na cihlovou zeď a kulovitá skleněná vejce, jež září do tmy. Víím, že musím pokoj brzy opustit a vydat se s Livií domů. Začínám se toho bytu bát, Lundagatan 46 mě děsí, chci mít možnost přebíhat mezi Livií a Karin za necelou čtvrt hodinu, chci vyměňovat oranžové dečky kdykoli během dne a cítím se dobře v blízkosti sestřiček na neonatologii a dětských sester, dokonce jsem se naučil mít rád i tu rozpustnou kávu v pokoji pro příbuzné a cementovou mozaiku na schodišti, modrozelenou dřevěnou skříňku nad postelí, ve které leží dárečky, italská čokoláda, kresbičky pro Livii od dětí našich přátel, oblečení od značky Polarn O. Pyret, knížky, časopisy, pohledy s liščaty a anděly. První den tady v Karolinské jsem dostal mapu nemocnice, složil jsem ji a strčil do kapsy u džínů. Rozsvítím lampičku u postele a mapu vyndám. Palec odpovídá zhruba třiceti metrům

ve skutečnosti. Měřím si vzdušnou vzdálenost mezi Liviinou a Karininou postelí.

Sax sedí jako obvykle u počítače na sále 2. „Pořád ještě není místo na ECMO oddělení?“ zeptám se. „Já ji každopádně nepustím,“ odpoví mi. „Dobře.“ – „Další převoz by nepřežila,“ dodá a vstane, protáhne se, poškrábe se na víčku a pokračuje: „Oběh v pravé noze vaší ženy se nám nelíbí, noha prochladá, má horší barvu, rozhodli jsme se včera provést akutní doplnění distálním perfuzním katétrem.“ – „Aha,“ odtuším. Sax si špičkou jazyka olizuje koutek úst, zorničky nemá větší než špendlíkové hlavičky, masíruje si spánky a říká: „Nepomohlo to.“ – „Dobře.“ – „Tepna je malá a leží příliš hluboko, špatné podmínky, edém a spousta podkožní tkáně, dnes ráno jsem se o to pokoušel já sám, nešlo to.“ – „Co to znamená?“ – „Vola-li jsme kolegy z cévní ambulance, přijdou odpoledne, otevrou stehno a pokusí se k tepně dostat, pokud se to chirurgovi nepodaří, budeme muset amputovat.“ – „Amputovat?“ – „Ano,“ odpoví a přeje si rty pomádou. „Vzít jí nohu?“ ptám se. „Odpověď zní ano, amputovat pravou nohu.“

Pokoj pro příbuzné na THIVA je miniaturní, židle a dvojmístná látková pohovka, malá toaleta a okno se zataženými záclonami, není tu pro mě místo, stojím ve dveřích. Sven nepřetržitě zívá a Lillemor sedí s kabelkou na klíně. Māns se usadil naproti nim, ale vzápětí se postaví a zapře se rukama o stůl. Nabídne mi svou židli. Posadím se. „S laktátem je na tom líp,“ spustím. „Jo, to jsme slyšeli,“ řekne Sven. Je brunátný a na stříbřitě

bílé patce se mu lesknou perly potu. Lillemor si ovívá krk jízd-
ním řádem autobusu, který našla v kabelce. „Vidím to optimis-
ticky,“ říkám. „To je dobře, Tome,“ odpoví mi Sven. „Máma
spala dneska tady na gauči,“ prohlásí Måns. „Jak to šlo?“ ptám
se. „Spalo se mi líp,“ odpoví Lillemor. „Copak nemají nějakéj
pokoj pro hosty?“ – „Jeden ano, ale tam už nevkročím, bylo
to příšerné,“ vysvětluje ona. „Copak vám sem nelezou lidi?“ –
„Otočí se ve dveřích, jakmile mě spatří.“ – „Byli jste u Karin?“
ptám se. „Jo,“ řekne Måns. Sven si několikrát odkašle, dělává
to, když slyší lidi mluvit zaujatě o psychoanalýze, vlastně po-
každé, jakmile s něčím nesouhlasí, a vždycky si odkašle, když
se chystá mluvit o něčem závažném. „Karin jsme tady v Karo-
linské předtím navštívili jen jednou, ty jsi u ní strávil dost času,
předpokládám, že jsi zvyklý,“ pronese a odkašle si. „Jo, to asi
jo,“ odpovím. „Vidět naši dceru ležet mezi všemi těmi přístroji
nebylo nic lehkého,“ dodá.

Hlavní vchod je celý skleněný, s tenkými ocelovými žebry, skrz
dveře vidím Karolinskou ulici a Severní hřbitov s mauzolei
a náhrobními kameny velkými jak malé obelisky, jsou tu ur-
nové háje, kaple, staré ušlechtilé listnaté stromy a černé litinové
branky. Odvážím se vyjít ven, teprve když si vyndám z kapsy
mapu a rozhodnu se pro konkrétní obchůzku kolem nemoc-
nice. Držím se podél cihlové zdi obrostlé břechtanem. Před
Ústavem pro molekulární medicínu spatřím Callmera. Plouží
se a vypadá tak zamyšleně, že je těžké se mu mezi všemi těmi
spěchajícími lidmi vyhnout. Zírám do betonových čtverců na

zemi, jdu rychle, ale v nemocničním parku zpomalím, větve se bičují navzájem, nakladače a bagry lomozí, stavební buňky postavili kolem vyasfaltované cesty, rozhodnu se odbočit ze svého naplánovaného okruhu a posadím se na skalní výběžek v parku, odkud se mi naskytne výhled na záliv a zadní stranu nemocnice. Od motorových pil dřevorubců létají třísky a piliny, které poletují ve vichru a snášejí se na mě, cítím spálené dřevo a olej, klidně by to mohl být pach z podzemních nemocničních chodeb. Rezavě červené hladké větve borovic končí na korbě nákladního auta.

Livia se bude smět v následujících hodinách přestěhovat ke mně do rodinného pokoje 1. Pořádně se dokrmila, má teď kulaté tvářičky a spí s baculatýma ručkama za hlavou. Zvednu ji a položím si ji na prsa. Pupeční pahýl se tyčí vzhůru jako malý smrž. Jedna z nejenergičtějších dětských sester zaklepe a vejde dovnitř. Posadí se na židli před postelí pro hosty. Její tělo a pokožka mi připomínají zdravou Karin, krk má hladký a růžový, tělo vysoké a korpulentní. „Můžu vás nakratičko vyrušit?“ zeptá se mě. „Jasně,“ řeknu a zastydím se za zápach svých zpocených nohou, podpaží a při výdechu z úst. „Jde o ten pokoj,“ spustí. „Co je s ním?“ – „Teď, když je Livia jako řípa, už tu nepotřebuje zůstat, já tedy samozřejmě vím, že vaše žena leží na THIVA a tak dále, ale vedoucí oddělení má za to, že rodinné pokoje slouží v první řadě maminkám, které se potřebují zotavit po porodu,“ vysvětluje. Položím Livii zpátky do inkubátoru. „Už jsem se šéfem mluvil, prý tady můžu zůstat, dokud

bude potřeba,“ opáčím. „Ano, podle něj ano, má to tu pod palcem, když je přítomen, ale on pendluje mezi prací v Karolinské a v nemocnici v Německu,“ pokračuje sestřička. „A kdo tu rozhoduje teď?“ zajímá mě. „Ještě jste se s ní nesetkal.“ – „Aha.“ – „Já vím, jak to zní, jenže ona to vidí jenom na papíře, podle těch je Livia zdravá a nemusí tu dál zůstat.“ – „Podle papírů je Liviina matka těžce nemocná,“ namítám. „Ano, já vím, ale tu tady zapsanou nemáme, mě přesvědčovat nemusíte, já s vámi souhlasím.“ – „Kdy mám z pokoje odejít?“ – „To neřekla, záleží na tom, kolik nedonošenců nám sem přivezou.“ – „Nemohl bych zůstat někde tady v blízkosti?“ – „Zkusím to zjistit, myslím, že je tu někde pokoj k pronajmutí, ale tady na neonatologii jsou jen rodinné pokoje, pokoj pro hosty se dá půjčit jen na jednu nebo dvě noci.“ Smotá si vlasy do načechraného culíku na krku a přejde k inkubátoru.

Na cestě ze sálu 2 si telefonuju se Stefanem. Vykládá mi, že mu můj otec volal, když lékaři z ECMO týmu dávali Karin kanyly. Otec nejspíš sténal a popotahoval. Stefana to prý dostalo, nikdy mého otce neviděl ani neslyšel se zhroutit. „Má Karin rád, vždyť jsem ji taky potkal ten samej tejdén, kdy se on dozvěděl o svý nemoci,“ vysvětluju. „Bojí se o tebe, Tomaso, pokoušel se ti dovolat,“ odpoví Stefan. „Vrací se mu vzpomínky na jeho vlastní nemoc,“ říkám. „Tomaso, jasně že se o tebe bojí.“ – „Jdu podzemím, špatně tě slyším, zavoláme si pozdějc,“ přeruším ho. „Ztrácíš se mi, Tomaso.“ – „Dáme si vědět pozdějc,“ zopakuju. „Neslyším tě, Tomaso, típnu to, zavolám potom.“

Před výtahem na Hrudní klinice stojí u odpadní roury dva muži v montérkách, hadice je napojená na odsávání z místnosti s odpadky, lidé je míjejí s rukama před nosem. Vyndám telefon a navolím tátu, ale položím to hned po prvním zazvonění a místo toho zavolám Karin, chci jí říct, že se táta zhroutil. Posadím se na podlahu, okamžitě vstanu, na chvíli si odpočinu na schodu před elektrickou rozvodnou, musím zavřít jedno oko, špatně se mi kouká, postavím se, navolím to číslo znovu. Karinin hlas je v telefonu tak blízko, že mám pocit, že cítím její ústa na mém uchu, její hlas je opakem mého, řinčivého a hlasitého, ten její široce rezonuje, v takové hloubce a takové výšce, zdravým, stoupajícím tónem, uspávajícím hlasem, povzbudivým hlasem, a taky vyslovuje mírně špatně r, vzpomínka na operaci z roku 2004, Karin tomu říká vada výslovnosti a trochu se za to stydí, ale já přesně kvůli téhle vadě zavolám znovu: „Dobrý den, dovolali jste se ke Karin, zanechte mi prosím vzkaz, zavolám hned, jak budu moct.“

Sestřičky na neonatologii se angažují v mém projektu s výměnou deček mezi Livií a Karin. Na měkkou vlnu přilepily vlastnoručně napsaná označení. *Matčina vůně. Liviina vůně.* Položím ke Karin novou příkrývku. Vypadá to, jako by si popálila kůži. Dvě kulaté žlutočervené rány na prsou se jí nalévají mízou. „Co se stalo?“ ptám se. Lékař se otočí na židli. Sedí na té samé kancelářské židli z černého plastu s modrým denimovým potahem, na níž sedává Sax. Je to jeden z mladých lékařů před atestací, který se mi tady na oddělení předevčirem představil jako Jens

Nygren a přitom nezapomněl zmínit, že když na jeho ženu přišly porodní bolesti ve vaně, tak ho to vyděsilo, že hned zavolal sanitku. Prý mi tu historku vypráví proto, že si sám nedokáže představit, jaké je stát se otcem za těchto okolností. Vstane a jde se na rány podívat. „Vypadá to hůř, než jaké to ve skutečnosti je, má popáleniny od kardioverze, museli jsme se pokusit ovlivnit srdeční rytmus,“ vysvětluje. „U toho jsem byl, jen mi nedošlo, že od toho vzniknou takový jizvy,“ říkám. „Noha se zlepšila,“ pokračuje. „Slyšel jsem, že ji nebudete muset amputovat.“ – „Přesně tak, do nohy se opět dostal oběh.“ – „Dobře, ale proč je takhle modrá, může za to kyslík, ruce má přece úplně modrý, nehty taky?“ – „Ano, to má na svědomí šok, celkově špatný průtok krve, nedaří se jí udržovat dostatečný krevní tlak, proto jsme zkusili nasadit methylenovou modř, to k té barvě nejspíš přispělo.“ – „Chápu.“ Přinese mi stoličku a postaví ji ke kancelářské židli. „Měl byste na chvíli čas se se mnou posadit?“ zeptá se. „Ano, jistě,“ řeknu a sednu si. „Už s vámi Franz mluvil o současném stavu?“ – „Jo, říkal, že musíme vyčkat přes noc,“ odpovím. Lékař zírá upřeně na svá stehna, která si přehodil přes sebe. „Prý od nás dostáváte veškeré potřebné informace,“ vzhledne ke mně. „Klidně mě přerušte, pokud se budu vyjadřovat nejasně,“ dodá. „Dobře, děkuju.“ – „Negativní oběhový stav je čím dál horší, vaše žena je naprosto periferně kontrahovaná, srdeční poruchy, fibrilace síní, flutter síní, tachykardie, laktát se, zdá se, ustálil na dvaceti osmi, hodnota pH je na 7,1, a to i přes agresivní léčbu, skoro jsme tu zřídili malou chemičku, abychom hodnoty stabilizovali.“ – „Vím, co je to hodnota

pH, ale to je asi tak všechno,“ zastavím ho. „Ano, dobře, hodnota pH se běžně pohybuje mezi 7,35 a 7,45, což je předpoklad k životu, lidské tělo nedokáže tolerovat ani sebemenší odchylku od normální hodnoty.“ – „Chápu.“ – „Za těchto okolností není tělo na úrovni buněk schopné života,“ vysvětluje. „Chápu.“ V jeho kapse cosi zavibruje. Vyndá mobil a podívá se na něj. Vstane a přejde ke stojanu s infuzemi. Otočí se ke mně zády. „Ahoj, ne, domů to nestihnu, nepočítej se mnou, jo, zavoláme si později, ne, promluvíme si potom,“ řekne a strčí telefon zpátky. Prohrábne si vlasy rukama, utkví pohledem na fotce s Livií. „Je to každý den úplně jinak, nemyslíte, že se to může ještě zvrátit?“ ptám se. Otočí se na mě. „Já myslím, že byste měl zůstat se svou dcerou, a my se vám ozveme hned, jakmile dojde k nějaké změně, ale být vámi, svolám sem všechny blízké a připravím je na to, že Karin možná nepřežije noc.“ Podívá se na mě a dodá: „Pochopil jsem, že jste spolu dlouho?“ Když neodpovídám, stiskne si rukama bradu a vrátí se k jedné z kapaček, pak si opět stoupne k počítači a cosi zapisuje. „Posledně skončila v rehabilitačním centru,“ řeknu. Přestane psát, posadí se a přisune si židli na kolečkách blíž ke mně. „O tom jsem jen četl v chorobopise,“ řekne a já doplním: „Strávila tam měsíc, po operaci byla ztuhlá, nemohla otáčet hlavou, při líbání jsem se vždycky musel natočit přímo před ni, vlastně jsme se tomu dost smáli.“

Rozhodnu se vydat na neonatologii procházkou kolem nemocnice, beru to zkratkou přes parkoviště, majáky blikají

nejrůznějšími barvami, zářivé body v temnotě u autobusové zastávky, jdu po cyklostezce, temné holé stromy, za levým okem mi buší krev, hukot aut z Essingeské spojky zní jako moře, přesně jako moře, když zavřu oči, mám pocit, že jdu bosý po pláži v zálivu Vändburgsviken. Poprosím sestru na neonatologii o prášek na migrénu, dostanu směs ibuprofenu a paracetamolu. Zřejmě to podávají maminkám proti bolestem. Posadím se do křesla vedle Livie, zmáčknou tlačítko a inkubátor sjede trochu níž. Položím jí ruku na břicho, probudí se, pátrá po dudlíku, snaží se mě odstrčit, pak znovu usne. Vsunu jeden prst do její dlaně a opřu se do křesla. Přejde ke mně asistentka, která pomáhala u císařského řezu. „Co bolest hlavy?“ – „V pořádku, děkuju, občas trpím na migrény, matka má migrény a otec Hortonův syndrom.“ – „Jejda, možná byste si měl jít lehnout?“ – „Půjdu, ale zatím je mi tady takhle fajn.“ – „To chápu, poslyšte, musím se vás zeptat, jakou písničku jí to zpíváte?“ – „Nechtěl jsem nikoho rušit,“ odpovím. „Ale ne, nerušíte.“ – „Here comes the sun,“ odpovím a vysvětluju: „Zpíval jsem jí to, když ještě byla v břiše.“ – „Aha, no ano, to se s příchodem jara docela dobře hodí, máte rád Beatles?“ – „Vlastně ani moc ne.“ – „Asi to není hudba vaší generace?“ – „Beatles jsou nadčasoví,“ opáčím. „To máte pravdu, je to hezká písnička.“ – „Napsal ji George Harrison, doporučuju vám Ninu Simone, slyšela jste její verzi?“ ptám se. „Bohužel ne,“ odpoví sestřička. „Najděte si ji.“ – „Nina Simone?“ – „Jo.“ – „Díky za tip, no jo, určitě jste si už všiml, že jsme dali pryč lampu, Livia se zlepšila, není už tak žlutá, vlastně by skoro mohla jít domů.“